

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

03 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte - Timofti Vladimir,

Judecători - Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Garnizoanei Vîșnii-Volociok din 11 ianuarie 1944, în cauza penală în privința lui

*Dicusar Ivan XXXXX, născut în anul XXXXX,
originar din XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de recurs în anulare: 19.08.2020 – 03.11.2020

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Garnizoanei Vîșnii-Volociok din 11 ianuarie 1944, *Dicusar Ivan* a fost condamnat în baza art.58-10, alin. (2) Cod penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicția în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, *Dicusar Ivan* a fost condamnat pentru faptul că, făcut agitație antisovietică.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul *Dicusar Ivan* vina în comiterea infracțiunii a recunoscut-o integral și a declarat că, în anul 1941 a fost mobilizat în cadrul Armatei Roșii. Din motiv că voia să fie luat în prizonierat, intenționat s-a reținut și s-a îndepărtat de coloană, astfel a fost luat în calitate de ostatic și trimis în orașul Rostov-pe-Don. În anul 1943, orașul Rostov a fost eliberat de nemți. La întrebările instanței a declarat că, puterea sovietică minte poporul, armata și populația este flămândă, iar militarii români sunt îmbrăcați mai bine.

3. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, în temeiul art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui *Dicusar Ivan*.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a invocat că, în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată nu a fost probat caracterul contrarevoluționar al acțiunilor inculpatului *Dicusar Ivan*, deoarece afirmațiile lui

nu conțineau chemări la lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii, de stat ori la săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, după cum prevede dispoziția art.58-10 alin.(2) CP al RSFSR.

A mai indicat că, sentința de condamnare în privința lui *Dicusar Ivan* a fost pronunțată fără a ține cont de declarațiile inculpatului, precum și de declarațiile martorilor. În instanța de judecată martorul Bepalov N.D. a declarat, că în anul 1943 în timpul construcției dambei, a auzit cum inculpatul a afirmat că, în România atitudinea față de armată e mai bună și militarii sunt hrăniți mai bine. Nu dorește să efectueze serviciul militar în Armata Roșie și după finisarea războiului, imediat se va întoarce în Basarabia.

Martorul Fedorov V.F. a confirmat declarațiile lui Bepalov N.D. și a mai adăugat că, inculpatul a menționat faptul că militarii români sunt îmbrăcați mai bine, a lăudat regimul capitalist și a spus că odată cu instaurarea guvernării sovietice, situația în Basarabia s-a înrăutățit. Declarații similare lui Fedorov V., Bepalov N. au fost depuse și de martorul Andreev I.

Pentru exprimarea opiniei și nemulțumirilor sale cu referire la situația generală în armata URSS și alte țări, *Dicusar Ivan* nu putea fi acuzat, și mai mult ca atât condamnat.

De asemenea procurorul invocă încălcarea dreptul la apărare a inculpatului *Dicusar Ivan*, deoarece cauza a fost examinată în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie, precum și faptul că, sentința de condamnare emisă în privința lui *Dicusar Ivan* a fost emisă în urma unui proces de judecată cu încălcarea drepturilor și libertățile fundamentale stipulate în Convenție, și special încălcarea dreptului la un proces echitabil, ceea ce conform art.6 pct.44) din Codul de procedură penală reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ce în mod direct afectează decizia adoptată.

Consideră că, condamnatul *Dicusar Ivan* în conformitate cu art.3 al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârile pronunțate, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în

privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată. La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „*activitate contrarevoluționară*”, „*trădare de patrie*”, „*răspândirea unor scorniri calomnioase ce discreditează orânduirea sovietică de stat și obștească*”, pentru alte „*crime de stat*”, pentru „*încălcarea legilor și regulilor cu privire la separarea bisericii de stat și a școlii*”

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, prin sentința Tribunalului Militar al Garnizoanei Vîșnii-Volocioek din 11 ianuarie 1944, *Dicusar Ivan* a fost condamnat în baza art.58-10, alin. (2) Cod penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicția în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii personale.

Din conținutul sentinței rezultă că *Dicusar Ivan* a fost condamnat pentru faptul că, a făcut agitație antisovietică, fără a ține cont de alegațiile inculpatului, precum și declarațiile martorilor și fără participarea apărătorului, astfel, încălcându-se flagrant drepturile și libertățile omului. Erorile menționate instanța de recurs le apreciază drept viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care au afectat hotărârea atacată și care servesc drept temei de casare a sentinței în cauză.

Conform art. 53 alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui *Dicusar Ivan* în baza art.58-10, alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia, urmând, în temeiul prevederilor art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală cu reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile atacate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art.art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), 453 alin.(1), 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului Militar al Garnizoanei Vîșnii-Volociok din 11 ianuarie 1944, în cauza penală în privința lui *Dicusar Ivan XXXXX*, cu încetarea procesului penal pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală și reabilitarea acestuia în conformitate cu Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 03 noiembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena